

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

5 kr., če se tiska 1krat.

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 16 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto 10 gl. — kr.
za pol leta 5 " — " "
za četrt leta 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto 8 gl. 40 "
za pol leta 4 " 20 "
za četrt leta 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijatovi hiši števil 15.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.



Kaj bo z našim kmetijstvom?

I.

Kmetijstvo čedalje bolj propada. Bil je čas, ko so kmetijski pridelki v ceni vedno rastli. To je bilo za to, ker je Evropa veliko obrtniških izdelkov prodajala v vse dele sveta, tedaj veliko denarja zaslužila, in obrtnik, kakor fabriški delavec sta bila dobro plačana in si nista pri ustih nič pritrgovala. Zatorej je naš kmet le boljše seme sejal in pridelek lahko prodal. Razvila se je pa potem velika obrtnija v Ameriki in celó v Indiji, na Kitajskem in Japanu. Evropski obrtniški izdelki so začeli v ceni padati, zaslužek obrtnikov se je zmanjšal, in tudi kmet je teže in slabeje prodal svoj pridelek.

To je bil prvi udarec. Prišel je pa še drugi. Ko so bile železnice v severni Ameriki dodelane, nastopila je Amerika tudi kot silen konkurent našemu poljedelcu. Med tem ko ima vsa Avstrija le 20.000 kilometrov železnic, sezidanih je v severnih državah Amerike že 160.000 kilometrov, tako da je vsak kraj zvezan z morjem, od koder se pošilja žito na evropske trge. Poleg Amerike ste še Avstralija in Indija jako rodovitni deželi, in pri sedajnih parobrodih niste več tako daleč od nas, ter lahko uspešno z Evropo konkurirate. V Ameriki, Avstraliji, Indiji imajo zamorce in druge na pol tlačane ali vsaj cené delavce, in to — kakor tudi plodovitost zemlje — dela njih pridelke cenejše od naših. Naš kmet pa se je v prejšnjih, bolj h letih nekoliko boljšega življenja privadil, ki ga prej ni poznal, kakor kavo, sladkor, vino in žganje, angleško obleko,

smodke itd. Tedaj več stroškov, pa manj dohodkov, ker cene padajo; kako bo pri takem razmerju kmet obstal? Liberalci pravijo, da nič ne škodi, če se kupiči dražba na dražbo, češ, da pridejo za sedajnimi upravljivci pridneji in varčnejši ljudje na kmetije. To pa ni res, kmet ni upravljavec, razun malega priboljška, ki mu je že potreba postal in ki smo ga zgoraj omenili, on nič ne potrosi po nepotrebnem. Ne bodo prišli nič pridnejši in varčnejši gospodarji za sedajnimi, ampak zemlja se bo zapustila in zanemarila, ker nobeden ne bo hotel več kmet biti in poleg trdega dela, slabe hrane še toliko bremen nositi. Evropa se bo zanemarila in ljudstvo se bo v veliki meri preselilo v druge, srečnejše kraje sveta.

Kako bi se temu v okom prišlo? Če ljubimo svojo rojstno zemljo, ne bomo radi gledali, da se zanemari in zapusti, nasprotno jo bomo skušali vedno bolj kultivirati in olepšati. Če pa to hočemo, moramo ustaviti skušati brezštevilne posilne dražbe in ne dopustiti, da bi se ljudje preganjali iz zemljišč, na katerih so živeli njih dedi in pradedi. Človek, ki ima rojstni kraj in svojo očetovo hišo, človek, ki ima dom, je pristopen za vse dobro in lepo, on je veri vdan in ljubi domovino; človek pa, ki je prognan z doma in se po svetu pobija brez pomoči med sovražnimi, tujimi ljudmi, on postane „proletarijer“, njemu ni dosti za vero, ne za domovino, ker mu je vsa skrb obrnjena na vsakdanji kruh in ga porivajo sem in tje, da nikjer milosti ne najde.

Da bi se kmetom in kmetijstvu pomagalo, povemo danes dva sveta:

1. Davki od kmetij se morajo znižati;

kajti ker je znano, da kmetija le malo nese ali nič, naj se tudi od kmetov ne zahteva, da bi vsa bremena skoro sami nosili. Ako znižanje davkov ni drugače mogoče, naj se državna mašina ceneje uravna, naj se število uradnikov zmanjša, obresti od državnega dolga znižajo itd.

2. Naj se naredi postzva, da se kmetije ne bodo kar tako zavolj par goldinarjev dolga ali ostanka na davku prodajati smele. Pri manjših svotah naj bi se smele samo premakljive stvari od kmetije prodajati, še le kedar bi dosegel dolg polovico tega, kar je kmetija vredna, potem naj bi se smelo še le zemljišče prodati.

Je pa še veliko drugih reči, ki kmeta tarejo, in o teh hočemo še spregovoriti.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 8. marca.

Klub desnega centra je sklenil, da hoče glasovati za postavu o postranskih železnicah. O arelski železnici se je mnogo govorilo, konečno pa se je sklenilo glasovati za to železnico, ki je potrebna v političnem, gospodarskem in vojaškem oziru.

V železniškem odseku je bilo na rešetu mnogo prošenj za železnice, največ iz Českega in Moravskega. Ti dve deželi ste z železnicami tako že kar prepreženi, pa vendar se še zmirom nove železnice tam zidajo in še jim ni zadosti in še prosijo. Enkrat se bo vendar treba spomniti, da so še druge de-

Petelinov Janez.

Povestnica iz ne še preteklih časov.

II. Nova šola.

(Dalje.)

Ko je šolsko poslopje stalo, dobili so Brežani tudi učitelja. Najprej je prišel ogledat si novo bivališče, takrat se je oglašil le pri gospodih, pa je zopet šel, da ga vaščani niso dosti videli. Potem se je pa pripeljal s svojo pičlo robo in takrat ga je šel gledat vsak, kdor je utegnil, posebno otroci, kateri si pa niso upali bliže, ampak izza drevov in voglov zrli po svojem novem mojstru. Kakšen je bil?

„Brado ima, brado, kakor kozel“ — je bil splošni vriš med otroci, še večji pa med ženstvom, ker v vasi ni imel nihče ne najmanjšje brade. „K temu že ne bomo hodili v šolo“ — je bil sklep otrok — „ta nas bo vse snedel“. Tudi možje so majali z glavami, ter rekli: „Muštacarji so le pri davkariji, kdor je tako kosmat, ne more biti dobrega srca, tudi se ga bodo otroci preveč bali.“

Iz tega je videti, da Brežani novega učitelja niso bili nič kaj veseli, sli so mu s pota in obračali se v stran, če ga je kdo srečal.

Čakali so le še nedelje, da bi slišali, kako mu bodo orgle pele. Gospod kaplan je namreč pregovoril pevke, med katerimi je bila tudi Petelinova Nežka, da ostanejo pri njem, ker bo ravno tiste igral ta pot, kakor jih je stari Boštjan, dosedanji orglar, kteremu pa že prsti niso več pokorni bili in se je zato radovoljno umaknil nasledniku, čeravno je rekel, da ta teh orgel ne bo mogel „meštrati“ kakor on.

Do nedelje sta pa še dva dneva, toraj si novega učitelja med tem tudi mi lahko ogledamo. Gospod Uranič — tako mu bodi ime — je bil precej visoke, a ne predebele postave. Kakor navadno učitelji tistega časa, si tudi on ni svoje volje izbral tega poklica, ampak je bil, kakor Robinson na svoj otok, po raznih drugih nesrečnih vožnjah tje vržen; to je poroštvo, da ni bil zabite glave in plitvih študij, o ne! V vednostih je bil podkovan še boljše ko vaščanskemu učitelju treba, in če bi bilo šlo po njegovi volji, bi bil takrat ravno tako lahko že kaplan ali pa začetni uradnik kakor priprost vaščansk učitelj. Ali nesreča je segla vmes, par neprevidnih burk in vsahnenje podpore, pa je bil vržen na suho in ni si mogel pomagati dalje, ko do učitelja. Gospo-

doma je bilo to dobro znano, zato sta ga sprejela radovoljno med-se in bil jima je ugoden tovariš za pogovor, ker je kaj vedel. V drugem je bil vljuden, ogovoril rad vsacega kmeta, a hudo mu je delo, ko je vsak plašno smuknil memo njega.

Nedelja pride, vse vré v cerkev, da je prav prenapolnjena. Orglje zapoje, vse poslušajo, a na obrazih ni prave zadovoljnosti. Po pridigi oznani gospod župnik, da se bo zdaj pričela šola, naj toraj jutri pripeljejo vsi svoje otroke, da se vpišejo.

Po maši je bil šunder velik, sodba o učitelji različna. Nekteri so se čudili, da „bradač“ zna tudi orgljati in celó peti, kakor še do zdaj niso slišali; drugi so rekli, da so Boštjanu orgle vendar bolje pele, ker so po maši s cerkve marširali kakor vojaki po „bandi“; če bi bil učitelj (ali marveč orglar) štel glasove, bi bil našel, da ima med prijatelji večino ženskega, med nasprotniki pa večino moškega spola, toraj je lahko mirno spal — svest si, da bo po ženskem kmalu pridobil zá-se tudi moški spol.

Le pri Petelinovih ni bilo vse tako. Tukaj je mati Polona bila strašno huda in rekla,

žele v državi. Dolenjska železnica mora vendar enkrat na vrsto priti.

Davkarski odsek se je posvetoval o na novo nasvetovanih davkih, kakor jih hoče vlada vpeljati. Dr. Poklukar nima nič zoper to, če se na dobitke v loteriji veči davek naloži, odločno pa je zoper to, da bi se koleki (štempeljni) pri sodnijah povikšali. Knez Lobkovic meni, naj bi se raje na kupčijska pisma davek naložil; sodnije so tako že dosti drage, in ni treba več štempeljnove še zvikšati. Ustavoverni dr. Beer hoče, da bi vlada predložila popolen finančni program, da bi se videlo, ali se dá primanjkljaj pokriti, ali ne. Dr. Adamek mu odgovori, da se s tem predlogom pač ne bodo velike reči dosegle, da pa tudi prejšnja ustavoverna večina ni imala nobenega finančnega programa, in da je le davke povikšavala in dolgove delala. Vladni zastopnik pové, da je vlada hotela na borzo davek naložiti, da se pa to izpeljati ne dá. (?) Menger predlaga, naj se voli odbor za uravnavo pristojbin. Predlog se sprejme, in voljeni so bili: dr. Trojan, dr. Poklukar, dr. Kristofovič, dr. Adamek, in dr. Menger. Potem so se posvetovali o davku na železnični promet. Za poročevalca o tem je bil voljen dr. Menger.

Vnanje države.

Naš cesarjevič **Rudolf** se je zaročil s princesinjo Štefanijo, hčerjo belgiškega kralja. Ali bo to imelo kake politične posledice, se še ne vé. Časi so že skoraj minuli, ko so se delali še politični zakoni med vladarji. Dandanes so začeli že bolj po srčnem nagibu zbirati; vendar ima taka zveza zmirom svoj vpliv na zunajno politiko.

V **Italiji** raste sovraštvo zoper Avstrijo; laške čete se pomikajo proti južnemu Tirolu; naši pa so tudi mejo zasedli.

Laška meja postaja za nas vedno bolj nevarna. Zdaj so morali zopet solnograški lovski bataljon poslati na laško-tirolsko mejo v Kortinsko dolino, ker so Lahii svojo posadko na meji pomnožili.

Obravnave med **Turčijo** in **Grecijo**, ki so se toliko časa vlekle, niso imele nobenega vspeha, kakor se je moglo že naprej vedeti, in grška vlada je naznanila visoki porti, da se dalje več ne bo pogajala. Tako Grki niso prav nič dosegli, ker so o času vojske poslu-

šali na šepetanje Angležev, in niso hoteli Slovonom pomagati.

V **severni Ameriki** se bliža volitev novega predsednika. Republikanci hočejo imeti Granta, demokrati pa imajo več kandidatov, med njimi so Bayard Hancock, Seymour in Tilden.

V **Belgiji** se nadaljuje prepir med prostomavtarji in katoličani. Prvi rabijo svojo komaj z malo večino pridobljeno oblast brezobzirno, in nekteri hočejo celo belgiškega posla iz vaticana nazaj poklicati, češ, da s papežem nečejo nič opraviti imeti. Vidi se, da so ljudje presiti in da se jim predobro godi.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 8. marca. (Zaroka cesarjeviča Rudolfa. — Iz državnega zbora in iz šolskega odseka.) Cesarjevič Rudolf se je odpeljal na Irsko k svoji materi, cesarici Elizabeti. 5. t. m. je došel v Bruselj, glavno mesto belgijsko, kjer je bil od kralja in njegove rodbine slovesno sprejet. Včeraj je prišla od ondot na Dunaj vesela novica, da se je cesarjevič zaročil s princesinjo Štefanijo, mlajšo hčerjo kralja Leopolda II. Starejša hči je že poročena s sinom koburskega vojvode. Princesinja Štefanija, ki slovi zavoljo svoje lepote, je bila rojena 21. maja l. 1864 in bo toraj še le 16 let stara, cesarjevič Rudolf pa ima 22 let. Cesar Franc Jožef je bil star 24 let in cesarica Elizabeta 17 let, ko sta se l. 1854 poročila. Po materi, ki je avstrijska nadvojvodinja, hči ranjkega ogerskega palatina Jožefa in sestra nadvojvodov Jožefa in Štefana, je nevesta s cesarjevičem v rodu. Cesar so bili včeraj, ko je prišla iz Bruselja novica o zaroki, jako veseli ter so radostno sprejemali častitke, ki so vsled tega dohajale od najvišjega domačega plemstva in od vnanjih vladajočih rodbin. Tudi so zaukazali reč naznaniti časnikom, da kakor hitro mogoče tudi narodi zvedó to za cesarsko hišo in avstrijsko monarhijo važno in veselo novico. S presvitlimi starši vred se tega dogodka iz srca veselé vsi narodi habsburške krone in mladima zaročencema prav iz srca kličejo, da bi ju Rog ohranil srečna in vesela mnogo, mnogo let!

Državni zbor je v petek obravnaval za prosti narod naš silno važno postavlo, po kateri

bi se imelo posilno legaliziranje odpraviti. Minister Stremajer, ki je naenkrat postal velik strokovnjak v pravnih vedah, kakor je bil prej velik izvedenec v šolstvu, je hudo nasprotoval odsekovemu poročilu in obžaloval, da se je kaj takega zamoglo predložiti državnemu zboru v pretres. Levičarji so ministru, ko je tako nečastno govoril o desnici, hvalo ploskali, desničarji pa so sikali, in poročevalec dr. Fuchs ga je naposled prav dobro zavrnil rekši, da je pripravljen mu dati poseben poduk, ako ravno hoče, in da ne potrebujemo državnega zbora, ali vsaj ne tako druzega zastopništva ne, če naj bi se vse tako zgodilo, kakor minister hoče. G. poročevalec bi bil ministru, čigar osorni odgovor celó mnogim liberalnim poslancem ni bil všeč, še ostreje lahko zavrnil in ga opomnil na to, da nobeden minister pri upravnih sodniji toliko pravnih ni zgubil, kakor ravno on, in da nikdar nobeden ni toliko lastnih določb kot nepripravnih preklical, kakor prejšnji naučni minister. Načrt omenjene postavbe se je naposled še enkrat izročil odseku, da ga v nekterih rečeh popravi in v 8 dneh vnovič izroči zbornici.

V soboto se je obravnavala postava o stranskih železnicah. Dr. Rieger je bil izdelal v tej zadevi načrt, po katerem naj bi imele dežele več oblasti. Dr. Rieger je o novi postavi, ki vladi za 3 leta daje oblast, dovoljevati take železnice, prav ostro govoril in se obrnil zlasti proti vladi rekši, da to je kaj čisto novega in konstitucionalnim načelom nasprotnega, ako vlada pravi, da sklenjenih postav, ki ji niso všeč, ne bode predložila Najvišjemu potrdilu. Vlada se na ta način postavlja nad postavodajalno zbornico. To pa ne sme biti; ona mora vsako postavlo predložiti cesarju v potrjenje, in njegova reč je potem, postavlo potrditi ali zavreči. Prav je toraj imel dr. Fuchs, ki je v prejšnji seji vprašal, čemu je pač državni zbor, ako misli vlada tako ravnati. Konečno je govornik rekel, da bode za predloženo postavlo vendar le glasoval, pa ne zato, ker se mu postava zdi dobra, ampak ker vsaj nekoliko prilike daje, da bodo mogli ljudje delati stranske železnice, ki so potrebne.

Na jutranjem dnevnem redu stoji že navsot o arelski železnici. Ta železnica je iz mnogih ozirov silno važna, pa izdeljava njena bo jako težavna in draga, ker bode potreben

da Nežka ne bo več pela; a oče Petelin se je postavil na noge in rekel, da bo in da se bo zdaj Metka hodila učiti, ker je že dosti stara, da bo njen glas tudi v cerkvi donél. Mati, da, oče, da ne, dekletki greste s sobe, in — bil je prvi prepir med Petelinovima, ki se je končal s tem, da je oče krepko ob mizo vdaril in rekel, da je gospodar on.

V pondeljek so prignali očetje in matere svoje otroke obojega spola pred šolo, prišla sta gospoda z novim učiteljem, ki je otroke s starši vred v šolski sobi zbrane v domačem slovenskem jeziku ogovoril, da so nekteri kar zijali. Po vpisanju so domú gredé starši rekli drug drugemu:

„Ta je pa učén, govori skoro tako, kakor da bi bil na prižnici. Pa ga tudi lahko razumimo, ker ne govori veliko drugače ko mi. O, tega se bodo otroci že navadili, čeravno je kosmat. Če bi ne imel brade, pa bi šel lahko na prižnico.“

Tako je bilo zaupanje do novega učitelja kmalu tako, da je vsak prignal svojega otroka posebno še, ko je bilo od otrok slišati le pohvalo, a bal se ga ni nobeden, pač pa so prav radi hodili v šolo. Pravili so celó, da

med njim in gospodom kaplanom ni nič druzega razločka ko kosmata brada, ki pa tudi ni pregrešna.

Tudi v cerkvi je novi orglar si ljudi kmalu pridobil. Ostal je pri starih pesmih, odpravil le nekatere poskočne, pa učil novih, ki so se tudi kmalu ljudem prilagale, in prišlo je kmalu tako daleč, da je hotela vsaka biti pevka, Brežani pa so se s svojim učiteljem bahali. Še stari Boštjan je pripoznal, da njegovemu nasledniku orgle bolje pojo ko njemu, in to je gotovo največja pohvala.

Po vsem tem je razumno, da je vsa vas rada imela ga in vsaka hiša bila vesela, če je stopil čez prag, in radi so ga ubogali, če je kateremu povedal, kako bi to in ono lahko bolje naredil. Se vé, da je najraje zahajal v Petelinovo hišo, ker je oče Petelin bil najrazumnejši gospodar v vasi in dober prijatelj gospodov, ki sta tudi včasih prišla na kozarec in na pogovor. Vsak dan to ni bilo, a večkrat v mesecu so se vsi trije sešli pri Petelinu, posebno zvečer, ko je on tudi svoje delo opravil. Mati Polona se učitelja ni mogla prav navaditi zavoljo brade, čeravno je gospod župnik rekel jej, da še celó svetnike ma-

lajo in zdolbujejo z bradami. Zato je bilo večkrat veliko smeha, a mati je šla in ni je bilo več blizo.

Tako vse tri zbrane najdemo pri Petelinu, kateri je bil ravno novo vino dobil ter povabil jih na pokušnjo. Vino je bilo dobro, vsi veseli, tudi mati je bila prišla s hčerama, ker so jej obljubili, da o bradi učiteljevi ne bo govorjenja in rekli, naj sede tako, da je ne bo videla. Ko so že vsi dobre volje, prične učitelj:

„Oče Petelin, kdaj pride vaš sin Jože domú? Vam nič ne piše?“

„Pač,“ — odgovori oče — „bi bil že domá, pa zdaj se bojé vojske in ne pusté nikogar domú. Tam na Laškem je nekje.“

„Da, da“ — pritrđi gospod župnik — „vojska bo, ne bo drugače. Ravno sem bral to v časnikih. Lah in Prus nas mislita stisniti.“

Na to nastane tihota, ktero pretrga učitelj z vprašanjem:

„Kaj pa vaš drugi sin Janez? Kje je? Vam li nič ne piše?“

To pa je iskra v smodnik. Oče Petelin skoči pokonci, pogleda neprevidnega vpraševalca in reče:

velik tunel. Ker ta železnica trgovini naši odpira pot v zahodne dežele, ki je morala prej svoje blago pošiljati skoz Nemčijo, so vsi klubi, tudi Poljaki, sklenili glasovati za to železnico. Postava bo toraj kmalo sklenjena in delo se bo že po veliki noči pričelo ter trajalo kakih 6 let. Predarenci, ki so se morali dozdat skoz Bavarsko voziti v notranje avstrijske dežele, bodo vsled te železnice dobili naravno zvezo z drugimi našimi deželami.

Šolski odsek je že v dveh sejah obravnaval Lienbacherjev nasvet o znižanju šletnega šolskega obiskovanja. Liberalci se hudo repenčijo, vlada pa hoče v tem oziru vstrečeljivo ljudstva, vendar misli, da naj se dolžnost v šolo hoditi ne zniža postavno od 8 let na 6 let, ampak da naj se naučnemu ministru dá pravica, da bo smel oprostevati od te dolžnosti vse tiste, ki bi za to prosili. To bi se pač ne reklo vladine posle zmanjšati kakor se je obetal, ampak jih še le zelo povikšati. Izmed naših poslancev je v tem odseku g. Klun, ki je ob enem zapisnikar, in je že v zadnji seji povdarjal, da ne bode ostalo drugega, kakor šolske postave v načelih spremeniti, če se tudi liberalci zdaj še temu ustavljajo.

Iz Štajarskega 9. sušca. (Bratovščina sv. Cirila in Metoda.) Odkar so pokojni škof Anton Martin svoje trudne oči zatisnili, le redko kedaj pozvemo, ksko po njih upeljana bratovščina sv. Cirila in Metoda — napreduje. Oni so vsako leto k prazniku teh slovanskih apostolov po „Danici“ priobčili imenitnejše dogodbe te bratovščine. Bog jim ni dal včakati tukaj veselja, da bi bili videli jugoslovanske brate rešene turškega jarma. Upajmo, da že dolgo pri sv. bratih Cirilu in Metodu Boga prosijo za utrjenje in razširjanje sv. kat. cerkve po jugoslovanskih deželah. Te dni so sv. Oče Leon XIII našim slovanskim bratom v Filipopel na Turškem poslali novega, mladega, učenega in gorečega apostola, prečast. o. Roberta Meninija.

Iz kapucinskega samostana v Špljetu na Dalmatinskem poklicali so sv. Oče slovitega misijonarja č. o. Roberta v Rim. Posvetili so jih v škofa in jih poslali pomočnika že oslabelemu škofu v Filipopel. Novi preč. škof Robert bodo gotovo veliko storili za razširjanje sv. katol. cerkve, in za zedinjenje po veri od

nas ločenih slovanskih bratov. Nad njimi se kažejo čudna pota božje previdnosti. Pred kakšnimi 15 leti dovršili so bili sedanji škof Robert na Dunaji pravoslovne (juridične) šole. Stopili so potem v cesarsko službo na Dunaji. Pa Bog jih je za svojo službo si odbral. Peljal jih je v tiho samostansko celico. Tam so vso gorečnostjo se začeli pripravljati na svoj duhovski poklic. Postali so mašnik in misijonar, ki zavolj svojih izvrstnih pridig slovijo po Laškem, Primorskem, Goriškem in še po drugod. Kakor nekdanj sloves o sv. oo. bratih Cirilu in Metodu — tako je tudi glas o tem gorečem misijonarju prišel do sv. Očeta v Rim. Greoč iz Rima v Filipopel so se te dni na Dunaji mudili. Naj bi udje bratovščine sv. Cirila in Metoda novega slovanskega apostola ne spremljali samo z gorečimi molitvami — ampak naj bi tudi po svoji moči v denarjih kaj darovali za uboge slovanske brate, ki še niso rešeni turškega jarma. Preč. g. dor. Ulaga, konjiški nadžupnik, so že pred leti sprožili blago misel, da bi si bratje in sestre te bratovščine prizadevali tudi z milodari razkolnikom pot v sv. katol. cerkev polajšati. Kakor iz letnih poročil „družbe čst. spočetja D. M. v pomoč katoličanom turške države“ na Dunaji razvidimo, bratovščina sv. Cirila in Metoda v konjiški dekaniji vsako leto v ta namen lep dar nabere, ter ga po omenjeni družbi slovanskim bratom v pomoč pošlje.

Predsedništvo te družbe na Dunaji je v predlanskem poročilu vsa preč. škofijstva, ktera so bratovščino sv. Cirila in Metoda vpeljala, najljudnejša poprosilo, naj bi ude bratovščine spodbujali, da bi za zedinjenje po veri ločenih slovanskih bratov tudi kaj darovali. Predsedništvo, ki milodare hvaležno sprejemlje, obeta jih natanko v tisti namen obrniti, v kterege so jih darovalci odločili. Kdor zamore kaj v ta namen darovati — naložil bo pri Bogu na obresti. Ni se mu bati zgube. Prejel bode vse stoterno povrnjeno in še večno življenje.

Domače novice.

V Ljubljani, 11. marca.

(Čisti dohodek „akademije“) napravljene po narodnih društvih, o kateri smo obšrneje

zadnjič poročali, znaša 226 gl., katerih bodo stradajoči gotovo veseli.

(Mesečni živinski somanj v Ljubljani) je bil zelo živahen, posebno so dobro opravili ljubljanski mesarji. Tudi konj je bilo veliko, pokupili so jih večidel laški kupci.

(Nabiranje vojakov) se je v Ljubljani vršilo ta teden. Druga leta je bilo o takem času veliko hrupa, razgrajanja in ukanja po mestu, letos se je pa komaj poznalo — dokaz napredovanja našega ljudstva v izobraženji in da surovost med njim vedno bolj pojemlje, posebno okrog mest, kjer ljudje večkrat kaj domačega berila v roke dobé.

(Čudo!) „Laibacherca“ vendar enkrat omeni slovenske predstave v gledišči in — čudo! — ne zabavlja, ampak prav ugodna in pravična je kritika. Kam li je to zapisati?

(Pravd ni konca) Zadnjič smo omenili, da smo bili primorani „Tagblattu“ poslati popravek zavoljo napada na nas v njegovem sobotnem listu. Ker pa nismo nikjer mogli najti nobenega vrednika tega čudnega lista, da bi mu bili izročili popravek, smo morali obrniti se do sl. c. kr. okrajne sodnije ž njim in danes je tam obravnava med našim odgovornim vrednikom g. Haderlapom in dr. Hans Kravsom — če bo zadnjega kje dobiti.

(Baharija z otroci.) Kdor gre kakega lepega dne po Ljubljani ali po sprehajališčih njenih, bo mislil, da je prišel v kako menažerijo, kjer so opice z vseh vrst barvami napravljene za smeh ljudstvu, ali pa na kako maškarado. Skoro ni noben metulj tako pisan, kakor naši gosposki otroci. To je, kakor bi starši na svojih malih poskušali nošnje vseh narodov in mode vseh dob, še celó s sabljami vidiš fantičke. Pa taka nošnja ni poceni, to je že največa potrata ali „luxus“, ker vsa oprava punčke kakih 4—5 let stane okoli 30 gl. in to ena sama obleka, sam klobuk ne manj ko 4 gl. Manjka le še zlatih ur, verižic in drugega zlata na takem otroku, pa bo že še prišlo, ker vsaka reč napreduje, toraj tudi taka norija. Tako drago našimljenih otrok ženo starši ali sama mati pred sabo toliko, kolikor jih imá, in čem bolj pisani, čem dražje oblečeni so, tem ošabnejši koraka mati za njimi. Nekdanj se je gosposko ženstvo med seboj skušalo le po dragini in novosti svoje obleke, zdaj

„Gospod učitelj, o tem mi ne govorite, imena ne maram več slišati. Pač sem dobil od njega že nekaj pisem, pa sem jih v peč vrgel neprebrana. Naj bo kjer koli, meni ni prav nič mar za - nj in kdor hoče biti meni ljub, naj ne sproži besede o njem. Tako je!“

S tem je bila dobra volja skaljena, oče Petelin je izpil svoj kozarec, pa šel rekši: „brez zamere in lahko noč!“

Se ve, da so šli tudi gospoda in učitelj, zadnji posebno osupnjen, da je splošno veselje tako skalil. Po poti sta mu duhovna pojasnila, da naj vsaj zdaj pri Petelinovih nikar ne govori o Janezu, „zguljenem sinu“, kakor mu oče pravi, ker stari misli, da ga hoče vsak dražiti s „skaženim študentom“. Treba čakati, da se očetova razburjenost poleže. Učitelj to obljubi in odslej v Petelinovi hiši ni bilo več govora o Janezu, o katerem celó nobeden nič ni vedel, kje je.

Pač, eden je vedel, ali bolje: ena je vedela, in ta je bila Nežka. Nji je namreč dajal oče pisma, da jih vrže v peč, ali čeravno se jej je bil brat zameril, je bila vendar sestra njegova in radovedna, kakor ženska sploh. Zato so šla pisma Janezeva pač v peč, a prej

je vsako pismo prebrala Nežka. Tako je imela vse v spominu, a čast jej, da jih je obdržala zá-se, kar je ženskemu spolu menda zelo težko. Samo to že priča, da je bila Nežka ne le blago, ampak tudi veliko vredno, nenavadno dekle.

Kdor ima kako skrivnost skrivati, ni srečen. Nežka pa še z drugih ozirov ni bila srečna. Ko je začela hoditi pet k novemu učitelju, je skonca bila ravno tako vesela, kakor pri starem Boštjanu, — še bolj, ker je ta učil svoje pevke ne le cerkvenih, ampak tudi drugih poštenih pesem za družbo in svet. Kmalu se je v Brežki vasi pelo povsod: v logu, na polji, na skednji, zvečer doma — sploh povsod, kjer so bile pevke. Še več! Od deklet so se celó fantje naučili poštenih domačih pesem in tako je postala Brežka vas kmalu — pevska vas.

Vse dobro. Ali čem bolj so se začela operati drugim dekletam pevska grla, tem težje je pela Nežka, in ko se jej je enkrat primerilo, da je v cerkvi v sredi pesmi zakašljala in bi se bila skoro zadušila, je rekla učitelju organistu, da ne more več peti; mora biti bolna v prsih, ker jej je grlo tako tesno, da komaj diha.

„Zakaj je to?“ — jo praša učitelj zunaj cerkve.

„I no, zavoljo — Janeza, mojega brata, saj veste.“

„Mar ti je znano, kje je zdaj? Povej mi, ker on je bil v šolah moj najboljši prijatelj.“

„Vaš prijatelj — naš Janez?“ — se čudi Nežka.

„Kaj pa, kako sva se rada imela do zadnjega, ko je med tisto prismojeno gospodo zašel, ki mu je možgane zmešala. Povej mi več o njem, mu bom pisal.“

„Drugi pot, je zdaj preveč ljudi, ki naju gledajo“ — končá Nežka in steče za sestro, pa za sabo sliši šepetanje:

„Ta Petelinova mora kaj imeti z učiteljem, ker se toliko menita med seboj. Saj pa tudi učitelj preveč zahaja k Petelinu. To ni brez vsega. Saj otroci pravijo, da še s šole zmiraj gleda za njó, kedar gre ona memo.“

Nežka je hitela domu, pa tisti večer ni bilo spraviti nobene prave besede ž nje. Gostje so mislili, da je to zavoljo tega, ker jej je na koro pri petji spodrknilo. Nežka pa je že vedela, zakaj jej je tako tesno.

(Dalje prih.)

mu pa v to služijo že majhni otroci. Kaka je taka odgoja! Da se Bog usmili! Če kdo za svojega otroka nima obleke vsaj 50 gld. vredne, že z njim ne sme ven in če gré, ga zaničljivo gledajo, otroku pa hudó dé, ko vidi vse svoje vrste krasnejše oblečene. Kam smo prišli in kam še gremo!

Telegram „Slovenca.“

Z Dunaja, 9. marca.

Naslednik Hofmanov bo ogerske železnice predsednik Szlavy. Francoski senat je zavrgel šolske postavbe sedmi član. zabranujoč poduk cerkvenim obredom. Conrad je šolskemu odseku rekel, prej odstopiti, kot osemletni poduk odpraviti.

Razne reči.

— Zahvala. Iz Knežaka se nam piše: Prizrčna zahvala gosp. Oroslavu Dolencu, svečarju v Ljubljani, za poslanih 5 gld. za stradajoče Knežane. Bog povrni!

— V Novem Jorku v Ameriki so ustanovili borzo za ženske, na kateri moškimi ne bo dovoljeno kupčevati. Bo li ta naprava v blagor Amerikancev, bo nas bodočnost učila.

— Višja sodnija v Lembergu je Katarino Onyškejevič obsodila na 20 let v ječo, ker je 7 oseb zastupila in potem oropala.

— V vasi Buczaz v Galiciji je od lovcev obstreljeni divji mrjasec več ljudi napal in nevarno ranil. V vasi navzoči žendar je na žival ustrelil, a je ni smrtno zadel. Divja zver je potem njega napadla, on pa je vrgel puško od sebe in se dolgo časa s samim bajonetom branil; mrjasec ga omaga, vrže na tla in grdo raztrga. Nek mimogredeči kmet je mrjascu sekiro v glavo zasadel. Zober je še z v glavo zasajeno sekiro bežal iz vasi, potem pa onemogel obležal. V njegovem životu so našli 20 puškinih krogelj.

— Prvi hrvaški vinski somenj v Zagrebu. Hrvaška slavonska kmetijska družba razpošiljala imenik za vinski somenj prijavljenih vin. Iz tega imenika se razvidi, da se je za vinski somenj ponudilo za prodajo do 80.000 veder vina in to od leta 1834. do 1879. Cena je najnižja 3 gld. 92 kr. vedro in najvišje 30 gld. vedro. Za naše vinske trgovce bode gotovo ta somenj velike važnosti, zatoraj jim priporočamo, da se ga udeležijo, ker na sejmju smejo prodajati svoja vina samo vinorejci, ter bodo imeli priliko spoznati se z vinorejci hrvaškimi in z njihovim pridelkom. Somenj se bo odbrževal o prostorih hrvaške slavonske kmetijske družbe 17., 18. in 19. marca. Katalogi za ta somenj se morejo dobiti zastonj pri kmetijski družbi in trgovski zbornici v Ljubljani, Trstu, Celovcu, Gorici, Gradcu itd., kakor tudi pri hrv.-slav. kmetijski družbi in trgovski zbornici v Zagrebu. Z sejmjom bode združena tudi izložba orodja za vinorejo in kletarstvo.

— Nek kavalir in njegova supruga sta se pogovarjala o ženski radovednosti. Supruga je trdila, da je ves svet enako radoveden, moški kakor ženski; mož je ugovarjal. Nasledek tega je bila stava med obema zakonskima, če jo soproga dobi, jej bo moral soprug dati kak lep kinč, če pa soprug, mora ona vzeti eno gouvornanto s pravimi zobmi. Na to razpošlje supruga 24 pisem na znance obojega spola. Pisma so bila z družbinskim znakom zapečateni, in zunaj na njih opomba: „Ponedeljek 16. februarja to pismo odpreti“. V pismih so bila povabila k neki veselici, ki je bila v nedeljo 15. februarja. In res, vsi

razun enega pridejo, kar potrjuje, da so pisma pred naznanjenim časom odprli. Edini, ki je še le v ponedeljek prišel, je bil nek morski kapitan. On je rekel, da se njegovo početje tako lahko razloži, ker kapitani morajo večkrat zapečateni pisma še le na Malti ali kje drugje odpirati, ktera domá saboj vzamejo. Sopruga je toraj dobila stavo, ker so vsi moški in ženske enako radovedni, le morski kapitani ne.

— Slovansko pevsko društvo na Dunaji priredi v ponedeljek 15. t. m. v dvorani „zum grünen Thor“ (Wien, Lerchenfelderstrasse 14) zabavo na korist stradajočim v Istriji. Spored: a) A. Förster: „Slava Slovincem“ (slovenski zbor). Dr. J. B. Ipavec: „Moja rožica“ (slovenski zbor). Dav. Jenko: „Dunte vetri“ (srbski zbor). Iv. pl. Zajc: „Davorija“ (hrvatski zbor). Ant. Hajdrih: „Jadransko morje“ (slovenski zbor). Pevovodja gosp. A. A. Buchta. b) Godba baron Kuhnovega polka šte. 17 igra sledeče pod vodstvom g. kapelnika J. F. Borovanskega. Straus: „Overture o Methuzalemu“. Komzak: „Veliki potpourri slovanskih pesnij“. Fahrbach: „Dijaški pozdrav“. Strauss: „Severnega morja podoba“. Stern: „Spomin na Ljubljano“. Wagner: „Odkritje ljubavi“. Mazalik: „Dekličina tožba“. „Beseda“ (česka narodna). Fahrbach: „Srčna dama“. Strauss: „Bocaccio“. Straus: „Pariška polka“. Strauss: „Napevi naokrog“. Baronesa de Potien: „Srčni listič“. Straus: „Le naprej“. Ustopnice se dobivajo pri predsedniku društva, dvornem in sodnijskem odvetniku dr. Jantechu I. Bräuerstrasse 4. Za posamezne osebe veljajo 1 gld., za rodovino po 2 gld., za dijake 50 nov.

Javna zahvala.

Podpisani odbor šteje si v prijetno dolžnost izrekati najtoplejo zahvalo slavnemu pevskega zboru narodne čitalnice ljubljanske ter njega pevovodji gosp. Valenti, slavnemu društvu „Sokolu“ in njega telovadcem ter slavnemu „Dramat. društvu“ oziroma častitim gospem in gospodom igralcem za prijazno sodelovanje pri dobrodelni veliki akademiji v deželnem gledališču dne 7. t. m. na korist stradajočim Istrijanom in Notranjcem; isto tako se pa zahvaljuje slavnemu občinstvu, ki je s tako obilnim pohodom pripomoglo do tako sijajnega uspeha, vsled kterega bo moč odposlati revežem lepo svoto 226 gld.

Odbor za privedenje akademije.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 10 gld. 83 kr.; — rež 7 gld. 58 kr.; — ječmen 5 gld. 21 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 21 kr.; — proso 5 gld. 53 kr.; — koroza 6 gld. 18 kr. — krompir 100 kilogramov 3 gld. — kr.; — fižol hektoliter 9 gld. — kr.; — masla kilogram 96 kr.; — mast 80 kr.; — špeh frišen 60 kr.; špeh povojen 80 kr.; jajce po 1½ kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 52 kr.; — teletnine 60 kr.; — svinjsko meso 56 kr. — Sena 100 kilogramov 1 gld. 87 kr. slama 1 gld. 69 kr. 100 kil; drva trde 8 gld. mehke 5 gld.

Eksekutivne dražbe.

15. sušca. Janez Hafner (1) v Ljubljani; Leopoldina Marcuzzi (1) v Ljubljani (2847).
16. sušca. Andrej Lenarčič (3) iz Nadanjega sela, v Postojni; Janez Markelj (1) iz Krzinvrha (1555) v Mokronogu.
17. sušca. Franc Tratnik (1) iz Malc Mlačne (2045) v Ljubljani; Janez Ostanek (3) iz Strmca, v Postojni; Anton de Redange (1) iz Unca (12.000) v Logatecu; Jože Vanoss (1) v Kamniku (10.629) Lorenc Levlar (1) iz Grahovega (1020) v Logatecu; Jovana Klander (3) v Kamniku; (1000); Jaka Kastelic (1) v Mokronogu (700); Jože Mehle (3) iz Ustja, v Ljubljani.

Telegraške denarne cene 10. februarja.
Papirna renta 77.20 — Štebarna renta 71.85 —
Zlata renta 86 — — 1860letno državno posojilo 129 —
Bankine akcije 837 — Kreditne akcije 301.40 — London 117.80 — — Cea. kr. ocolini 5.57. — 20-frankov 9.43.

Zoper protin in putiko

je dobro zdravilo zelišna voda, ki se imenuje

basorin,

ki je potrjena od cesarja, in jo izdeluje

Franc Wilhelm,
lekar v Neunkirchen.

To zdravilo so zdravniki pregledali in potem je dobilo od cesarja Franca Jožefa I. posebne pravice. S to vodo se mora človek od zunaj trdo pomazati (poribati), ter ima moč, da trganje ustavi, kri pomiri, bolečine utiši, ter je dobro zdravilo zoper slabe živce, zoper slabost in bolečine v udih, zoper protin, trganje, putiko, glavobol, omotico, bučenje v ušesih, bolečine v križu, zoper slabe in utrujene noge, (posebno dobro za gojzdarje, vojake); tudi če človeka v straneh bóde, če ga trga v nogah, in enakih bolečinah je ta voda dobra za mazanje.

Flašica z zdravniškim navodom in z zavitkom vred velja 1 gl. 20 kr.

Na prodaj jo ima (8)

Peter Lassnik v Ljubljani.

V Avstro-Ogerski, Nemčiji, Franciji, Angliji Rumuniji, Španiji, Holandiji in Portugalski varovani

Wilhelmov

čaj za čiščenje krvi proti protinu in putiko

je edino pomagalo

zimsko zdravilo.

| | | |
|---------------|-----------|----------------|
| ***** | ***** | ***** |
| Dozvoljeno od | Poskušeno | Vsled patenta |
| ces kancelije | in | Nj. velič se |
| Dunaj | za dobro | ne sme pon- |
| 7. grudna | spoznano. | režati. |
| 1858. | | Dunaj 12. maja |
| | | 1858. |
| ***** | ***** | ***** |

Ta čaj očisti ves život, on preišče celo telo in vse bolezni iz njega prežene.

Za zmirom ozdravi protin, putiko, trganje, odprte rane in zastarele bolezni v nogah, spolske bolezni, kraste, gobe, lešaje na životu in v licu, in sifilitične bule.

Posebno dober je pri bolnih jetrih, pri hemoroidah, pri rumenici, okrepeča slabe žile, odpravi bolečine v rokah in nogah, v želodcu, zapreje v spodnjem telesu, poluceje, tok pri ženskah itd.

Bolezni, kakor škrofelnje, bule in enake odpravijo se hitro in dobro, če se ta čaj skoz več časa pije ker ima to moč, da vse rezveže, in na vodo žene.

Pravega izdeluje le

Franc Wilhelm, v Neunkirchen pri Dunaju.

En zavitek, na 8 kosov razdeljen, po zdravniškem ukazu pripravljen, z navodom v raznih jezikih, velja 1 gl. in 10 kr. za zavoj.

Svarilo. Varoveti se je ponarejenih reči, in zmirom se mora zahtevati „Wilhelmov kričistični čaj zoper protin“, ker se izdeluje več takih ponarejenih čajev zoper protin in putiko, pred kterimi vsacega svarimo.

Pravi Wilhelmov kričistični čaj zoper protin in putiko imajo na prodaj: (10)

Peter Lasnik v Ljubljani,

Anton Leban, lekar v Postojni, Karl Šavnik, lekar v Kranji, Fr. Wacha, lekar v Metliki, Dom-Rizzoli, lekar v Novem mestu.